

PROJE4L-İstanbul Güncel Sanat Müzesi

YERLEŞMEK

“Bir müze için nesnelere sahip olmak kolaydır ama beyinleri kazanmak zordur”.

Proje4L – İstanbul Güncel Sanat Müzesi, kentin bir zamanlar şehirdışında kalan bölgelerinden olan 4. Levent, Levent ve İstanbul’un en eski yerleşim alanlarından biri olan büyük bir mahallenin, Gültepe’nin ortasında yer alan ve hemen yanbaşında sokağın en eski binası olan -98 tarihli- ilkokul bulunan bir plazanın giriş katındaki 1600 m²’lik bir mekandır.

Proje4L bir müze olmak, kentin içinde durmak, bu duruşu izleyiciyle ilişkilendirmek ve bu ilişkiyi çeşitlendirmek amacını taşımaktadır. Gültepe ve yeni finans merkezinin tam sınırında yer alan Müze, bir anlamda bu eşik üzerinde kaçınılmaz bir misyona sahip oluyor ve “bu iki alan bu noktada nasıl birleşir?” sorusunun yanıtını arıyor. Bir müzenin, herşeyden önce bir eğitim mekanı olduğunu ve etrafıyla kurduğu ilişkinin samimiyeti ölçüsünde müze olarak değerlendirileceği göz önünde bulundurulursa, bu sorunun yanıtını önemsemek gerekiyor. Mekanın adlandırılmasından bahsederseniz; 4L, 50 ve 60’lı yıllarda, orta sınıfın kente site yaşamını getirmiş olmasından dolayı, geniş bir alana yayılmış ve bu yüzden kodlandırılmak zorunda kalmış olan Levent semtinin isimlerinden biri olan 4. Levent’ten geliyor. **Proje4L**’nin “Proje”si ise sürekli dinamik kalacak, değişken bir yapıya sahip olacak, ve sürekli bir diğer projeye açık olacak olan “müze”yi tarif ediyor. Binanın kaba inşaat aşamasından itibaren müze koşullarına uygun olarak tasarlanmış iç yapısıyla, akvaryum düzenindeki ofis biçimiyle ve tüm hava kanallarının açıkta olması, tavan ve sütunlarda bırakılmış doğal beton hali, şeffaf ve tarafsız bir mimari özelliği çiziyor. **Bırakın yapıtlar kimliklendirsin mekanı. <bold cumleyi atalım, tarafsız yerine geride durma gibi bir sey ekleyelim>**

Proje4L, kentin içindeki yeri ve duruşuyla, iç mekanının kavrayan yapısıyla, izleyiciye karşı yaklaşımıyla yeni bir model sunmayı amaçlıyor. Sadece yapıtı sunmak üzerine kurulmuş statik sergi mekanlarının aksine, izleyicinin yapıtla ilişki kurma biçimlerine değer veren ve buna güvenen, müzeyi bir paylaşım alanına dönüştürmeyi hedefleyen **Proje4L**, kendi izleyicisini eğitmek, eğlendirmek yani onu bir anlamda “yaratmak” ve aynı zamanda tersine işleyen bir süreç içinde de izleyicinin kendi müzesini yaratması için çeşitli programlar uygulayacaktır. İzleyicilere sergi turları, anaokulundan, üniversiteye uzanan geniş bir yaş yelpazesi içindeki kitleye hitaben yapılacak olan özel turlar, yurtdışı ve yurtiçinden, sadece görsel sanatlar değil ama diğer kültür alanlarından da katılımcılarla düzenlenecek konferanslar, çeşitli özel gösterimler bu programları oluşturacak olan birimlerden birkaçıdır.

Proje4L, deneysel sergileme biçimlerini uygulamak ve farklı disiplinlerden sanatsal çalışmaları desteklemek üzere kurulmuştur. Ulusal ve uluslararası yerel ve küresel ayrımı yapmadan yeni görüşlere ve yeni sanata açık olmak, dogmalarla kısıtlanmadan güncel sanatı dengeli bir biçimde

sunmayı denemek; sergiler düzenleyen diğerkurumlarla olduğu kadar sanat-dışı kurumlarla da işbirliği yapmak **Proje4L**'nin hedefleri arasında bulunuyor.

Uluslararası bir koleksiyoner olan Can Elgiz ve müzenin yöneticisi Vasıf Kortun'un birlikte yola çıkarak gerçekleştirdikleri bu girişim, ileride Türkiye'den ve uluslararası koleksiyonlardan sergileri değerlendirecektir.

“Bir Yer Olmak”

Proje4L'nin ilk sergisi, “Yerleşmek”, çoğaltılabilir bir anlamlar dizisine sahip: Bir mekanın, bir “yer”e dönüşmesi, bir mekanın müzeye dönüşme süreci, bir serginin yerleşmesi, serginin üzerinde durduğu konulardan biri olan mahremiyet, ev içi, özel alan'la ilgili olarak evin bir yer olma süreci, bir kentin yerleşmesi ve bir yer haline gelmesi ve son olarak bir müzenin kentin içine yerleşmesi vb.

Sergide yer alan sanatçıların önerileri özel alan/kamusal alan ikiliğinin açılımları üzerine temelleniyor ve yaşam biçimlerinin birbirlerine ve yapıtlara nasıl yansıdığına dikkat çekiyor. Müze mekanının fiziki ilişki halinde olduğu bölge ile içinde bulunan yapıtların birebir örtüştüğünü görmek, serginin sorunsallaştırdığı şeyi açığa vuruyor. Kaba panolar üzerine incelikle çizilmiş gibi duran üst üste evler, kentin kapasitesi üzerine fanteziler, kentin kenarlarından manzaralar, otoyol kenarında kesilen kurbanlar, hayvanlarla dost insanlar, açık alanı özelleştirme biçimleri, üç oda bir salon, kent rehberleri, evlerin dekorları, el koymalar, yeniden üretmeler, mahremiyeti delen erkek ağlamaları, perdeler, danteller, bir evin içinde deneyimlenen yaşamlar, evin içinde barınan bedenlerin terbiyesi, aile cinayetleri, aile fotoğrafları, popartsever anne ve parlak pullardan örülmüş bir dünya, beyaz gömleğin üzerindeki kara sinek, bir nokta.

